

TŰZVÉDELMI ALAPISMERETEK

A „Tűz elleni védekezésről és a műszaki mentésről...” szöveg 1996. évi XXXI. törvény értelmében, minden hallgató és foglalkoztatott köteles elsajátítani és betartani a munkakörére, valamint a munkahelyre vonatkozó tűzvédelmi előírásokat.

A törvényi előírásnak megfelelően a Nyugat-magyarországi Egyetem elősegíti, hogy a hallgatók a megszervezésre kerülő tűzvédelmi oktatások alkalmával, a tevékenységi körüknek megfelelő - veszélyhelyzetek megelőzésének és elhárításának feltételeiről -, szükséges információkat megkapják és amennyiben indokolt a kapcsolatos intézkedéseket, megtegyék.

Dohányzás, **csak a kijelölt dohányzó helyeken** engedélyezett. Sem oktatási épületben, sem kollégiumban, sem a Botanikus kertben nem engedélyezett. (Egészségvédelmi, biztonságtechnikai, természetvédelmi, tűzvédelmi okok miatt.)

Tűzgyújtás, nyílt láng használata általánosan tilos. Sem a Botanikus Kertben, sem az épületekben, kollégiumban általában nem engedélyezett. Konyhákban, kijelölt tűzgyújtó helyen, laboratóriumban szabályozás szerint lehetséges.

(A tilalomba beleértve petárda, tűzijáték, tűz-, vagy robbanásveszélyes anyag használata; bizonytalanság esetén meg szükséges kérdezni.)

Tűz-, és robbanásveszélyes technológiát magába foglaló, azzal érintett gyakorlatok előtt külön tűzvédelmi oktatást kell tartani. Ez a gyakorlatvezető feladata.

A tűz észlelőjének feladata a **tűz jelzése** a rendelkezésre álló módok valamelyikén: Tűzjelző harang, -csengő, tűzjelző-berendezés nyomógomb használata, „tűz van” kiáltással.

Tűz esetén szükséges az épület elhagyása, rendezetten, pánikot kerülve, együttműködésben, a tűzriadó tervben meghatározott gyülekezési helyre. Gyakorlatvezető, tanár, vagy portaszolgálat értesítése, tűzoltóság értesítése kötelező. Szükség szerint kell közreműködni az oltásban, mentésben.

(Elrettentő példa: kigyulladt elektromos berendezés: a hallgatók az oktatóval nézték és fényképezték, míg az alagsorból feljövő tanszéki technikus oltotta el a tüzet.)

Tűz esetén a liftek nem használhatók! (Kivéve a biztonsági liftek.)

Az épületek - részben – távfelügyelt (tűzoltóság vagy portaszolgálat által ellenőrzött) automata tűzjelző berendezéssel ellátva. – Erre ügyelni kell, kerülve a dohányzást és a nyílt láng használatából következő téves riasztásokat.

Menekülési alaprajzok vannak elhelyezve az épületekben, a kollégiumokban, a vendégszobákban: a tűzjelzési lehetőségek, tűzoltó eszközök (tűzoltó készülékek, poroltók, gázzal oltók, fali és kültéri tűzcsapok), áramtalanító helyek és menekülési utak megjelölésével.

Az épületek körül, a Botanikus Kertben, épületekben beltéri, és kültéri tűzcsapok, illetve porral vagy gázzal oltó tűzoltó-készülékek vannak. Jelezve van rajtuk, milyen tűz oltására alkalmasak és hogyan használhatók. Villamos tüzet megfelelő áramtalanításig vízzel ne oltsunk.

Kérjük a menekülési útvonalakat és a tűzoltó-készülékek használatát tanulmányozni.

A tűzoltó készüléket az oktatás során mutassuk be, és magyarázzuk el használatát.

Vigyázzunk a tűzjelző-, és -oltó eszközökre. Oktatási, karbantartási és oltási cél kivételével nem szabad igénybe venni, más célra használni. Kerüljük a biztonsági eszközökkel kapcsolatos játékot,

rongálást, mindazt, ami szükség esetén történő használatukat gátolja, ideértve az illetéktelen eltávolítást is.

Az észlelt tűzvédelmi hiányosságot kérjük jelezni.

A tűzriadó gyakorlatokon részt venni, illetve az oltásban közreműködni jogszabályi kötelesség!

Tűzriadó esetén a megelőző információknak megfelelően kell az épületet fegyelmezetten, egymásnak segítséget nyújtva elhagyni és a gyülekező helyre menni.

Egyes helyiségek tűzrendészeti szabályai, egyes foglalkozások szabályai egyedileg meghatározottak.

A közlekedési és menekülési utakat, ajtókat eltorlaszolni, ide rakodni még ideiglenesen sem szabad.

Égő dohányterméket, gyufát és egyéb gyújtóforrást tilos olyan helyre tenni, illetve ott eldobni, ahol az tüzet vagy robbanást okozhat. A csikk helye a kijelölt dohányzóhely hamutartója!

Dohányozni tilos az „A”-, „C” tűzveszélyességi osztályba tartozó veszélyességi övezetben, szabadtéren, helyiségben, továbbá ott, ahol az tüzet vagy robbanást okozhat. A tűzveszély miatti dohányzási tilalmat szabványban meghatározott táblával, illetőleg piktogrammal kell jelölni.

A jogszabályi előírásokból adódó általános kötelezettségek:

- Aki tüzet, vagy annak közvetlen veszélyét észleli köteles, azt haladéktalanul jelezni a tűzoltóságnak. A tűzoltóság országos hívószáma a 105, amely vezetékes és mobilhívás esetén egyaránt ingyenes. Használható a 112 általános segélyhívó szám is hasonló feltételekkel.
- A tűzjelzésnél az alábbiakat kell közölni:
 - a tüzet bejelentő személy nevét, beosztását, telefonszámát,
 - a tüzeset pontos címét (helyiség, utca, házszám, megközelíthetőség)
 - az észlelés pontos idejét,
 - mi ég, mekkora kiterjedésű a tűz, melyik szinten keletkezett, illetve terjed és mi van veszélyeztetve,
 - történt-e személyi sérülés, van-e emberélet veszélyeztetve,
 - amennyiben személyi sérülés történt, a mentőket is értesíteni kell a 104-es hívószámon.
- A tüzeset körülményeit tartalmazó bejelentésnek érthetőnek, lehetőleg nyugodt hangneműnek kell lennie és az csak lényeges információkat tartalmazzon. A feltett kérdésekre a választ meg kell adni.
- A keletkezett kezdeti tüzeket a rendelkezésre álló tűzoltó eszközökkel késedelem nélkül el kell oltani. Ha életveszély áll fenn, akkor mindenekelőtt annak elhárítására tett intézkedésnek van elsőbbsége.
- Minden kárral járó tüzesetet a tűzoltóságnak be kell jelenteni.
- A tűzoltásban és a műszaki mentésben, valamint a tűz keletkezési körülményeinek vizsgálatához szükséges adatok megadásában, mindenki köteles ellenszolgáltatás nélkül közreműködni és segíteni a tűzoltás vezető munkáját. Amennyiben szükséges és igény merül fel, az érintett személyek tulajdon tárgyaikkal, eszközeikkel kötelesek a tűzjelzés és oltás során a kárelhárító tevékenység felszámolásában közreműködni, amelynek esetleges anyagi kihatásait, a kár esemény felszámolása után részére megtérítik.
- Nem térül meg annak a kára, aki a tüzet szándékosan, vagy súlyos gondatlanságból okozza.
- **Köteles a tűzoltással, műszaki mentéssel és ezek jelzésével kapcsolatosan keletkezett költségek megtérítésére az, aki a beavatkozást igénylő eseményt szándékosan okozta, vagy a tűzoltásra, a műszaki mentésre vonatkozó szándékos, megtévesztő jelzést közölt.**
- Tűzvédelmi bírság szabható ki azon személyekkel szemben, akik a jogszabályban előírt kötelezettségeknek nem tesznek eleget.

Tűz esetén az intézményen belüli általános kötelezettségek:

- Kezdeti tüzet elsősorban a rendszeresített tűzoltó készülékkel kell eloltani, de bármely más alkalmas eszközzel, vagy módon az oltást meg kell kísérelni.
- Elektromos fogyasztó berendezésben keletkezett tűz oltását lehetőleg CO₂ gázzal oltókészülékkel kell eloltani. Az oltást tilos elvégezni egy méternél közelebbi távolságról.
- Feszültség alatti berendezéseket, eszközöket vízzel oltani tilos. Ha más módon oltani nem tudunk, akkor előtte áramtalanítani kell. Az áramtalanítás helye a tűzvédelmi alaprajzokon és a villamos kapcsolószekrényeken fel van tüntetve.
- Közvetlen tűzveszélyre utaló helyzetet, illetve a keletkezett és eloltott tüzet a tanárnak, nevelőnek, munkahelyi vezetőnek, vagy a portásnak jelenteni kell.
- A munkahelyi vezető a Biztonságszervezési munkatársnak tartozik bejelentési kötelezettséggel.

Villamos berendezések, elektromos készülékek használata:

- Csak a jogszabályi előírásoknak megfelelően szerelt, hibamentes elektromos berendezéseket szabad használni.
- Villamos berendezés és az éghető anyag között olyan távolságot kell megtartani, hogy az éghető anyagra gyújtási veszélyt ne jelentsen. Amennyiben szükséges a hő hatás elleni védelemről gondoskodni szükséges.
- A helyiségekben csak olyan hőfejlődéssel üzemelő elektromos készülékeket szabad használni, amelyek az Egyetem vagy szerződött partnere tulajdonát képezik. A bekapcsolt berendezéseket felügyelet nélkül hagyni tilos.
- A folyamatosan működő elektromos berendezéseket, készülékeket (számítógép, hűtőszekrény, stb.,) külön elektromos hálózatról kell működtetni.
- A villamos berendezéseket, elektromos vezetékeket a rendeltetéstől eltérő módon használni, szerelni tilos. Karbantartást, javítást, szerelést csak az erre jogosult szakemberek végezhetnek.
- Villamos gépet, berendezést és egyéb készüléket, a munka befejezése után ki kell kapcsolni, használaton kívül helyezésük esetén, a villamos hálózatról le kell választani.
- A villamos berendezések figyelmeztető és azonosító feliratait és jelzéseit (adat tábláit) eltávolítani tilos.

Dohányzással, nyílt láng használatával kapcsolatos szabályok:

- Dohányozni csak az arra kijelölt helyen szabad. Ezekben a helyiségekben nem éghető anyagú és megfelelő számú hamvedret, vagy hamutálcát szabad használni.
- Égő dohányneműt, gyufát papírkosárba dobni, vagy olyan helyre tenni, ahol az tüzet okozhat tilos.
- Bármilyen nyílt lánggal és hő fejlődéssel járó munkafolyamatot végezni, csak a Biztonságszervezési munkatárs előzetes írásos engedélyével szabad.

Egyéb szabályok:

- Tűzoltó készüléket, anyagot, felszerelést jól láthatóan, könnyen hozzáférhetően, a veszélyeztetett hely közelében kell elhelyezni és állandóan használható, üzemképes állapotban kell tartani, helyéről eltávolítani, vagy rendeltetéstől eltérő célra használni nem szabad.
- A rendszeresített tűzoltó eszközök helyének ismeretét, használatát minden hallgatónak, dolgozónak el kell sajátítani. A tűzoltó készülék használatakor először húzzuk ki a

biztosítószeget, majd ha kifolyócsővel van ellátva, akkor fogjuk meg annak a végét és kb.: 4-5 m távolsághól irányítsuk a tűz felületére– készüléktől függően . (CO készülékek 1-1,5m)
Ügyelni kell arra, hogy a használat során az oltóanyag a szembe és a légútba ne kerüljön.

- Szintenként legalább egy helyen, a fővonalas telefonkészülék közelében a tűzoltóság, a mentők és a rendőrség segélyhívószámát jól láthatóan ki kell függeszteni.
- A beépített tűzjelző, és -oltó berendezéseket állandó üzemképes állapotban kell tartani, meghibásodásuk esetén a Biztonságszervezési munkatársat értesíteni kell.
- Szellőztető rendszerek, klímák, füstelvezetők nyílásait eltorlaszolni tilos.
- A tűzjelző kézi jelzésadóját, hő-és füstelvezető kezelőszerkezetét, tűzvédelmi főkapcsolót, továbbá a tűzvédelmi berendezéseket, felszereléseket, készüléket, irányfények láthatóságát eltakarni, eltorlaszolni, a közlekedési utakat, ajtókat és kiürítési útvonalakat leszűkíteni még átmenetileg sem szabad.
- Tűz esetén a lifteket használni tilos (csak biztonsági lifteket szabad.)

A hallgatóknak az épületekből való kimenekülés, a tűzjelzés módjait, az áramtalanítás és a tűzoltó-eszközök helyét ismerniük kell. Az Egyetem rendelkezik tűzvédelmi szabályzattal, amely Nyugat-Magyarországi Egyetem Szervezeti és Működési Szabályzatának Biztonságvédelmi Szabályzat elnevezésű mellékletének 3. fejezete.

(Az egyetem honlapjáról <http://www.nyme.hu> honlap / dokumentumok / Szervezeti és Működési Szabályzat letölthető.)

A tűzvédelmi oktatás végrehajtásáról és nyilvántartásáról a szervezeti egység tűzvédelmi vezetője/megbízottja – a szervezeti egység vezetőjének felelősségkörében köteles gondoskodni.

A tűzvédelmi speciális helyi ismeretekkel a szervezeti egység vezetője köteles a tűz- és robbanásveszélyes gyakorlat esetén, különleges körülmények között a tűzvédelmi alapoktatást kiegészíteni.

A tűzvédelmi oktatás lefolytatását és a szabályok ismeretét és betartását a munkahelyi vezető is köteles ellenőrizni.

Tűzveszélyes tevékenység csak engedély birtokában és tűzvédelmi szakvizsga megléte esetén végezhető. A szervezeti egység vezetője erre figyelemmel lenni köteles.